

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/570/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

168/2012. (V. 23.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2011. szeptember 26-án előterjesztett **panaszát** a 2012. május 23-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Sz.-i Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mert az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2011. szeptember 26-án terjesztette elő panaszát, egy vele szemben 2011. szeptember 9-én foganatosított rendőri intézkedéssel szemben. A panaszost, a rendőri intézkedést követően azonnal beszállították a Büntetés-végrehajtási Intézetbe, ahonnan 2011. szeptember 16-án szabadult. Az akadályoztatás időtartamára tekintettel – az előterjesztés határnapiját illetően figyelembe véve a munkaszüneti napok rendjét is – a Testület a panaszt határidőben előterjesztettnek tekintette.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2011. szeptember 9-én, délelőtt telefonon felhívták a Sz.-i Rendőrkapitányságról és azt közölték vele, hogy egy haragosa ügyében menjen be a rendőrkapitányságra. A panaszos a kérésnek eleget tett, rövid időn belül megjelent a rendőrkapitányság épületében, ahol már azt a tájékoztatást adták neki, hogy húsz

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

percen belül legyen ott 72.000,- Ft, vagy beviszik a börtönbe. A panaszos szerint a vele szemben intézkedő két rendőr közül az egyik, a „magasabbik” nagyon rendes és segítőkész volt, de az alacsonyabb rendőr azt hazudta, hogy a panaszos délután felhívhatja az ügyvédjét, és ha a délután folyamán befizetik az összeget, akkor a panaszost elengedik. Ez azonban nem felelt meg a valóságnak, a panaszost nem engedték telefonálni a büntetés-végrehajtási intézetből, egyedül volt és csak napokkal később tudta elintézni a pénzbírság befizetését.

A panaszos, fentiekén kívül beadványában még több folyamatban lévő, illetve folyamatban volt polgári- és büntetőügyről tesz említést, amelyekben többek között peres félként, tanúként, gyanúsítottként volt érintett, ezen ügyek azonban a sérelmezett rendőri intézkedéssel közvetlenül összefüggésben nem voltak.

2) A panaszos 2011. november 4-én elektronikus levélben kiegészítette panaszát, melyben lényegében megismételte korábbi állításait a 2011. szeptember 9-én történt rendőri intézkedéssel kapcsolatban. A rendkívül terjedelmes beadvány többletinformációként azt tartalmazta, hogy a panaszos – ha a telefonáló rendőr nem vezette volna félre – aznap délutánra meg tudta volna oldani a 72. 000,- Ft befizetését, és ezáltal nem került volna börtönbe. A panaszos levele a fentiekén túl számos, a konkrét rendőri intézkedéssel összefüggésbe nem hozható, korábbi rendőri intézkedést sérelmez, név szerint is megemlítve több olyan rendőrt, akikkel a panaszosnak kifejezetten rossz a viszonya.

A panaszos csatolta a Szegedi Rendőrkapitányság által részére kiállított igazolást, amely szerint a panaszos 2011. szeptember 9-én 11 órától, 2011. szeptember 9-én 12 óra 30 percig állt személyi szabadságot korlátozó intézkedés hatálya alatt. A panaszos által is aláírt igazolás szerint a panaszosnak sérülése nem keletkezett, panasza nem volt. Az igazoláson számos jogvédő szervezet neve és elérhetősége mellett, feltüntetésre kerültek a Testület elérhetőségére vonatkozó adatok is.

Ugyancsak csatolta a panaszos a Büntetés-végrehajtás által 2011. szeptember 16-án 12 óra 49 perckor kiállított igazolást, amely a panaszos nevére szóló, 70.400,- Ft összegű befizetést tanúsító feladóvevény átvételét tanúsítja.

A panaszos beadványa kiegészítéséhez több olyan iratmásolatot (pl.: határozat feljelentés áttételéről, jelentés házkutatás foganatosításáról, jegyzőkönyv tanúkihallgatásról stb.) csatolt, amelyek a panaszolt rendőri intézkedéssel összefüggésbe nem hozhatók, ezért azok ismertetésétől a Testület eltekint.

3) A panaszos 2011. november 21-én, postai úton is megküldte panasz-kiegészítését, melyhez mellékelte újabb – többek között a panaszolt rendőri intézkedést követően keletkezett – a panaszolt rendőri intézkedéssel összefüggésbe nem hozható, a panaszost érintő egyes büntetőeljárásokkal kapcsolatos iratmásolatokat.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a Sz.-i Rendőrkapitányság vezetőjétől, valamint megküldeni kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya a panasszal kapcsolatosan a következő iratokat küldte meg.

1) Az intézkedést foganatosító rendőrök, egy r. őrmester és egy r. zászlós által aláírt összefoglaló jelentés (továbbiakban: összefoglaló jelentés) szerint 2011. szeptember 9-én a r. őrmester hivatalból vizsgálta az országos körözési rendszer adatait, melyben észlelte, hogy a Fővárosi Bíróság a panaszos elfogását rendelte el. A körözési nyomtatványban fel volt tüntetve, hogy a panaszosra csalás miatt 72. 000,- Ft pénzbírságot szabtak ki, amelyet ha befizet szabadon bocsátható, ha nem akkor a legközelebbi büntetés-végrehajtási intézetbe kell előállítani. A r. őrmester egy korábbi intézkedése miatt már ismerte a panaszost, aki akkor megadta a rendőrnek a mobiltelefon számát azzal, hogy azon keresztül bármikor elérhetik, ha valamilyen ügy miatt keresik őt a hatóságok.

A r. őrmester ezután felhívta telefonon a panaszost és közölte vele, hogy egy pénzbírság megfizetése miatt keresik és megkérdezte, hogy hol találják meg. A feltett kérdésre a panaszos azt válaszolta, hogy az ügy tisztázása érdekében bemegy a rendőrkapitányság épületébe. A panaszos 11 órakor jelent meg a rendőrkapitányság épületében, ahol a r. őrmester igazoltatta őt, majd ismét ellenőrizte a panaszos adatait az országos körözési nyilvántartásban és megállapította, hogy az elfogatóparancs érvényben van, ezt közölte a panaszossal, úgyszintén azt is, hogy e miatt előállítja. A panaszos – rendőri állítás szerint – mindezeket tudomásul vette. A rendőri intézkedésről sem kép-, sem hangfelvétel nem készült.

A panaszost nem helyezték el előállító helyiségben, vele szemben sem testi kényszert, sem bilincset nem alkalmaztak. A r. őrmester a panaszost egy irodahelyiségbe kísérte, ahol tájékoztatta őt arról, hogy a körözést ellene 72.000,- Ft pénzbüntetés meg nem fizetése miatt adták ki, amelyről a panaszos úgy nyilatkozott, hogy tudomása van a tartozásáról, de nincs ennyi pénze, ezért engedélyt kért arra, hogy felhívja az ügyvédjét, akitől pénzt akart kérni a büntetés kifizetésére.

A panaszos ezt követően saját mobilkészülékéről beszélt az ügyvédjével, akinek elmondta, a vele szemben foganatosított rendőri intézkedést, valamint annak jogalapját. A panaszos ügyvédje azt közölte, hogy jelenleg nem áll módjában ezt az összeget a panaszos helyett kifizetni.

A panaszos telefonja a beszélgetés után lemerült, ezért a r. zászlós saját szolgálati készülékén, a panaszos által megadott számon felhívta a panaszos fiát, akivel közölte az előállítás tényét, valamint a pénzbüntetés kifizetésére vonatkozó lehetőséget. Az összefoglaló jelentés szerint a panaszos fia azt közölte, hogy nincs pénze, nem tudja a büntetést kifizetni, édesanyjának ebben segíteni nem tud. A rendőrök ezután kitöltötték az előírás szerinti formanyomtatványokat, elkészítették a letéti tárgyak jegyzőkönyvét, valamint az elfogásról szóló jelentést.

A panaszos a feltett kérdésekre úgy nyilatkozott, hogy a vele szemben fogatosított rendőri intézkedés jogalapját megértette, saját kezűleg bejelölte az igazoláson, hogy panasszal nem kíván élni, sérülése az intézkedés során nem keletkezett, majd a nyilatkozatokat aláírta.

A panaszos úgy nyilatkozott, hogy élelmezést nem kér, kiértékelendő személyként a fiát jelölte meg az általa megadott telefonszámon. A kiértékelés megtörtént.

Ezt követően a r. zászlós telefonon felvette a kapcsolatot, a körözést kiadó Fővárosi Bírósággal, tájékoztatást adott az elfogásról, valamint arról, hogy a panaszos a pénzbüntetést nem tudta befizetni. Végül a bírósággal történt egyeztetés alapján a panaszost átszállították a büntetés-végrehajtási intézetbe, ahol orvosi vizsgálatot követően a panaszost sérülés és panaszmentesen átvették.

2) Az elfogás végrehajtásáról szóló jelentés (továbbiakban: jelentés) szerint a panaszost a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták, az Rtv. 33. § (1) bekezdés b) pontja alapján előállították. A panaszossal szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak. A panaszos igazoltatására és elfogására a rendőrkapitányság épületében került sor, mivel az intézkedő rendőrök az országos körözési rendszer adatai alapján megállapították, hogy a panaszossal szemben a Fővárosi Bíróság ... ügyszámon *(nyilvánvaló elírás, az ügyszám helyesen:)* a panaszos elfogását rendelte el. A panaszos részére az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás okáról a tájékoztató és az előállítás idejéről szóló igazolás kiadásra került. Az elfogás oka 2011. szeptember 9-én 12 óra 40 perckor megszűnt, a panaszost átadták a büntetés-végrehajtási intézetnek.

3) A panaszos részére kiadott, általa is aláírt igazolás szerint, a személyi szabadságot korlátozó intézkedés a rendőrkapitányság épületében 2011. szeptember 9-én 11 órától, 2011. szeptember 9-én 12 óra 30 percig tartott, az előállítás alatt sérülése a panaszosnak nem keletkezett, az előállítás ellen nem élt panasszal. Az igazoláson több jogvédő szervezet mellett, a Testület neve és valamennyi elérhetősége, valamint az ügyfélfogadására szóló információk szerepelnek.

4) A „Nyilatkozat befogadáskor” megnevezésű dokumentum – melyet a panaszos saját kezűleg írt alá – az előállítás várható időtartamát 4 órában jelöli meg, a panaszos nyilatkozata szerint sérülése nem keletkezett az előállítás során, panasszal nem kívánt élni, utolsó étkezésének időpontja 2011. szeptember 9-én 8 óra volt. Az okiraton a panaszos aláírása felett szerepel az általa kiértékelni kért személy neve és telefonszámai. A kiértékelés végrehajtásáról szóló rovat nincs kitöltve.

5) A letéti tárgyakról 2011. szeptember 9-én kiállított jegyzőkönyvön mind a tárgyak átadásánál, mind azok visszavételénél szerepel a panaszos aláírása.

6) A Fővárosi Bíróság ... számú végzésével a panaszos elfogását rendelte el 2011. augusztus 19-én, mert a panaszos a jogerősen kiszabott szabadságvesztés büntetését nem kezdte meg. A panaszost a Pesti Központi Kerületi Bíróság csalás büntette miatt, 2010. október 4-én jogerősen, 72.000,- Ft helyébe lépő 360 nap szabadságvesztésre ítélte. Az elfogást elrendelő végzés akként rendelkezik, hogy ha az elítélt a kiszabott pénzbüntetést befizette, elfogását mellőzni kell és a csekkszelvény egyidejű bevonása mellett, azt jelentéssel együtt meg kell küldeni a Fővárosi Bíróság részére.

7) A körözési információs rendszer adatváltozásról szóló adatlapja szerint a panaszost 2011. szeptember 9-én 12 óra 33 perckor a büntetés-végrehajtási intézetbe átszállították. Az adatlap megjegyzés rovata azt tartalmazza, hogy „amennyiben rendelkezik a pénzbüntetés befizetéséhez szükséges összeggel, úgy az összeg befizetését az ügyszámra hivatkozva a Fővárosi Bíróság GH-ra hivatkozással megteheti.”

III.

A panaszos beadványában sérelmezte, hogy a rendőrök a telefonon történt idézés alkalmával valótlan okot jelöltek meg és ez, valamint a rendőrkapitányság épületében való elfogása vezetett ahhoz, hogy nem tudott intézkedni pénzbüntetése befizetése iránt melynek okán meg kellett kezdenie szabadságvesztés büntetése letöltését.

A Testület a fentiek alapján vizsgálat tárgyává tette a panaszos elfogásának jogszerűségét és végrehajtásának körülményeit, valamint azt, hogy a panaszos részére biztosították-e a fogvatartottat megillető, hozzátartozó vagy más személy értesítésének lehetőségét.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak – az intézkedés időpontjában hatályos – a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. § (1) bekezdéséből levezethető tisztességes eljáráshoz, valamint az 55. § (1) bekezdésében biztosított személyes szabadsághoz való jogát.

1) A Testület először azt értékelte, hogy jogszerűen került-e sor a panaszos elfogására.

Az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdése taxatív felsorolja az előállítás okait. A rendőrség ezen okok közül a panaszos előállításának indokaként és jogalapjaként az Rtv. 33. § (1) bekezdés b) pontját jelölte meg. E szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, aki ellen elfogatóparancsot, nemzetközi elfogatóparancsot, illetve európai elfogatóparancsot adtak ki.

A vizsgált intézkedés sajátos jellege abban rejlik, hogy a panaszos telefonon történt idézését követően, önként jelent meg a rendőrségen, a rendőrség mégis a panaszos elfogásáról intézkedett. A Testület ezen tényt ugyanakkor nem tartotta olyannak, amely az előállítás jogszerűségét megkérdőjelezné. A panaszossal szemben érvényben lévő elfogatóparancs megfelelő jogalapot teremtett ahhoz, hogy a panaszost – még akkor is, ha idézésre, önként jelent meg a hatóságnál – az Rtv. 33. § (1) bekezdés b) pontja szerint előállítsák.

A telefonon történt idézés tényleges tartalmára vonatkozóan eltérő a panaszosi és a rendőri állítás. A panaszos szerint az eljáró r. őrmester azt közölte vele, hogy a haragosa ügyében kéri megjelenését a rendőrkapitányság épületében. Ezzel szemben az összefoglaló jelentés egyértelmű állítást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a r. őrmester tájékoztatta a panaszost arról, hogy egy „pénzbírság” meg nem fizetése ügyében keresi és arról érdeklődött, hogy hol találja a panaszost, aki erre azt válaszolta, hogy az ügy tisztázása végett bemegy a rendőrkapitányság épületébe.

A panaszosi és a rendőri állítás közötti ellentmondást e vonatkozásban a Testület feloldani nem tudta, ugyanakkor a Testület utal arra, hogy az érvényes elfogatóparancs, mint valós és megjelölt indok, olyan kötelező jellegű előállítási okot jelent, amelynek fennállása esetén mérlegelés nélkül köteles az előállítás foganatosítására az eljáró rendőr. Ennek tükrében tehát irreleváns az a kérdés, hogy a szóbeli idézés kapcsán mi hangzott el ténylegesen, mert a rendőr felvilágosítási kötelezettségét – a konkrét esetben – felülírta a kötelező előállításra vonatkozó törvényi rendelkezés, melynek akár kényszerítő eszköz alkalmazásával is érvényt kellett volna szerezni.

Mindezek alapján a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos előállítására megfelelő jogalap birtokában került sor, amellyel személyi szabadsághoz való jogát jogszerűen korlátozták. Megállapítja továbbá a Testület, hogy a szóbeli idézés alkalmazása miatt nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) Vizsgálat tárgyává tette a Testület azt, hogy a rendőrök eleget tettek-e az Rtv. 18. § (1) bekezdésében foglalt azon kötelezettségüknek, mely szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját.

A panaszos beadványában nem tesz említést arról, hogy a rendőrkapitányság épületében biztosították-e számára az értesítés lehetőségét, csupán azt írta, hogy „adnak 20 percet, hogy legyen itt a 72.000,- Ft vagy bevisznek a börtönbe, mivel noteszeimet ellopták, a telefonom ki volt merülve”.

Ezzel szemben az összefoglaló jelentésben a r. őrmester azt állította, hogy a panaszos számára lehetőséget biztosítottak arra, hogy saját mobiltelefon készülékén kapcsolatba lépjen az ügyvédjével, akivel sikerült is beszélnie, az ügyvéd azonban azt mondta, hogy ő nem tudja most a büntetést kifizetni. A beszélgetés után merült le a panaszos telefonja és ekkor a r. zászlós a szolgálati mobil készülékéről hívta fel a panaszos fiát – akinek a telefonszámát a panaszos adta meg – és ismertette vele az előállítás okát és tényét. Az összefoglaló jelentés szerint a panaszos fia is azt közölte, hogy nem áll módjában a szóban forgó pénzbüntetést kifizetni.

A panaszos beadványa kiegészítésében már akként fogalmaz, hogy: „Lehetetlen helyzetben voltam, a magasabb rendőr az segítőkész volt, a fiamnak szólt, de szegény azt se tudta, hogy mi van, ez már sok volt neki.”

Fentiek alapján a Testület a rendőrök összefoglaló jelentésében foglaltakat fogadta el valósnak az értesítés vonatkozásában, így **arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrök eleget tettek az Rtv. 18. § (1) bekezdésében foglalt, már idézett kötelezettségüknek, ezért az értesítés kapcsán nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

3) Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerinti rendelkezések alapján a Testület hatáskörébe kizárólag rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, azok közül is azok, amelyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
 - a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
 - a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),
- esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testületnek fentiek okán nem állt módjában azon – részben a polgári-, részben a büntetőeljárás hatálya alá tartozó – folyamatban lévő peres ügyekkel kapcsolatban állást foglalni, amelyek a terjedelmes panasz beadványban és annak kiegészítéseiben szerepelnek. Úgyszintén nem terjed ki a Testület hatásköre a szabadságvesztés büntetés végrehajtása során, a panaszos által sérelmezett (telefonhasználat, kapcsolattartás rendje) panaszokra, amelyek elbírálására a büntetés-végrehajtás keretén belül kerülhet sor.

IV.

A Testület az ügy mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendőri intézkedés során alapjogsérelem nem történt, ezért – az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján – a rendelkező részben foglaltak szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2012. május 23.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag